Deuit. * debemus ei seruire. Nos emit. j. Cor. vj. d. Empti enim est pcio magno ꝛc. Et quãto pciosiori pcio nos emit: tãto deuoti ei seruire debem. j. Pet. j. c. Nõ corruptibili auro vel argẽto redẽpti est, de vana vita ꝓuersatione patrũ tradita: sed pcioso sãguine q̃si agni icõtaminati ꝛ imaculati iesu christi. Itẽ sẽda causa est: qꝛ honestũ est seruire tanto dño. Boeti: Cui seruire, regnare est: cui agi frenis, sũma libertas est. Eccl. xxiij. d. Gloria magna est seq̃ dñm. Tertia causa ẽ: qꝛ vile ẽ. Job. xvij. d. Volo pat vt vbi ego sũ, illic sit ꝛ minister me. Esa. lxv. b. Ecce serui mei comedẽt, ꝛ vos esurietis: serui mei bibẽt, ꝛ vos sitiet, ꝛc. Dicit g: Seruite dño: nõ diabolo. iij. Regl. xviij. d. Si dñs ẽ de, seqmini illũ: si aũt baal, seqmini illum. Item, dño, nõ dominis: s soli dño. Matth. vj. c. Nemo pot duob dñis seruire. Uñ. j. Regl. vij. a. Preparate corda vra dño, ꝛ seruite illi soli. Sz oportet vt hoc seruitiũ fiat cũ timore: ne p negligentiã deturpet: Uñ subdit: a ¶ In timore. Eccs. vij. c. Qui timet deũ nihil negligit. Sz qꝛ ex timore, nisi habeat cũ spe ꝛ gaudio, nascit despatio: Ideo addit: b ¶ Et exultate ei. Ps. Lętet corꝛ meũ, vt timeat nomẽ tuũ. Sz iterũ ne spes ꝛ exultatio pesumptionẽ generet: addit: c ¶ Cũ tremore. Greg. Spes sine timore luxuriat i pesumptionẽ: timor sine spe degenerat in despationẽ. Zach. ix. c. Exulta sat, filia sion. Satis dicit: nõ parũ, vt despantes: nõ nimis, vt presumentes: sed sat, vt sperãtes ꝛ exultãtes cũ tremore. Duo erũt in dãnat. s. vermis malę pscientię: ꝛ pena corpalis gehẽnę. Esa. vlt. g. Uermis eorꝛ nõ moriet, ꝛ ignis ñ extinguet. Ad pmũ pot referri timor cordis: ad secũdũ, tremor corpis. d ¶ Apphẽdite disciplinã. i. aduersa. Duplex ẽ disciplia. s. eruditio, p molestias: q̃ grece dr̃ παιδεία: pedia. De q̃ Heb. xij. c. Omis disciplina i psenti qdẽ nõ videt esse gaudij s męror: postea aũt pacacissimũ fructũ exercitat, p eã reddet iusticię. Itẽ dr̃ disciplina, eruditio p doctrinã. De his duob modis Ps. Et disciplia tua corꝛexit me i finẽ: ꝛ disciplina tua ipsa me docebit. De pma g̃ dic: Apphẽdite disciplinã. s. ad uersitatũ ꝛ correctionũ. Eccl. ij. a. Oẽ qd applicitũ tibi fuerit accipe, ꝛ i doloꝛe sustine, ꝛ i hũilitate tua patiẽtiã habe: Et subiungit statim causã: Qm in igne pbat aurꝛ ꝛ argẽtũ, homines ꝓo receptibiles i camino hũiliatiõis. Prouerb. iij. b. Disciplinã dñi fili mi ne abijcias: neqꝛ deficias cũ ab eo corriperis: quẽ enim diligit dñs, corripit. Et dicit Glo. Apprehendite aduersa q̃si psidiũ ꝛ munimentũ. Uñ qdã: Fortuna miserrima tuta. Itẽ Greg. Quãto lignũ fortꝛ pcutit: tãto terrę cui inherꝛet magꝛ infigit. Et subiũgit tres cãs q̃re apphẽdenda ẽ disciplina. Prima: vt euitet ira dei: ibi: e ¶ Ne q̃n. i. ne aliq̃n: f ¶ Irascat dñs. Nõ dubitauit pha de hac ira quãtũ ad seipm: s dubitatiue dixit quãtũ ad opinionẽ stultorꝛ. Ul sic: Ne q̃n irascat dñs: qꝛ raro in hoc seculo irascit: s diu sustinet. Scda est causa: ne amittat psortiũ sctorꝛ in psenti: ibi: g ¶ Et pereat de via iusta. i. iustorꝛ. s. ꝓ bona opatiõe nra, ad pctũ declinãdo. Greg. Melius est ardere flamma febriũ q̃ vitiorꝛ. Tertia cã est: ne incurrat eterna dãnatio, ꝛ amittat eterna beatitudo. h ¶ Cũ exarserit i breui ira ei: qꝛ breue est tps: ꝛ tũc nihil erit patientię: qꝛ nõ dabit tũc locũ penitẽtię. Esa. xxx. f. Ardens furor ei. Ul ideo dixit: In breui: qꝛ i iudicio simul, nõ separatim omnia discutiet. Et tũc, i ¶ Beati, erũt: nõ solũ securi: k ¶ Omnes q̃ pfidũt i eo. i. valde fidũt. i. totã fiduciã ponũt in eo. Ecõtrario maledict erit q̃ pfidit in hoie: Hiere. xvij. a. Nota ira dei accendit i psenti: ardet iã i aiab dãnatorꝛ: exardescet i futuro in aia ꝛ corpe. ¶ Exposi. Ps. III.

Domine qd multiplicati sũt. Titul: Ps. David, cũ fugeret a facie absalõ filij sui. Legit ij. Regũ. xv. q cũ dauid fugeret a facie absalõ: ꝓsilio achitophel irruit supꝛ eũ i hierlm: ꝛ dauid cũ arca dñi nudis plãtis exiuit de hierlm: ꝛ tũc secut ẽ eũ absalõ: ꝛ capite eius p capillos ad arborẽ ligato, interfect est a ioab: qõ itellexit dauid accidisse sibi, p homicidio vrię ꝛ adulterio bersabee: sm qõ pdixerat ei nathã. ij. Regl. xij. c. Nõ recedet gladius ꝓ domo tua vsqꝛ i sẽpiternũ. Huic historię alludit titul: s potius agit de significato q̃ꝛ de significãte. Dauid enim christũ: absalõ iudã significat. Absalon, dr̃ q̃si abbessalon. i. paꝛ patris. Abba enim pater: salem paꝛ iterpretatur. Absalon persecutus est dauid: ita iudas christũ. Dauid fugit a facie absalon: ꝛ christus a iuda cũ ascẽdit cũ discipulis suis in montẽ oliuarum: Matth. xxvj. d. Ul fugit a facie iuda: cũ gra eius iudã deseruit. Et est ps iste pmus eorꝛ q̃ breuiter agũt de passione ꝛ resurrectione christi. Et est sensus tituli talis: Ps iste attribuit dauid. i. christo, q̃ hic loquit. Ps dico, agẽs de eo qꝛ figuratũ est, cum fugeret dauid a facie absalon. s. de fuga christi a facie iudę, ꝛ de passiõe ꝛ resurrectiõe: q̃ oia i illa historia figurata fuerũt. Et sicut in alio psalmo. s. Quare fremuerunt: fuit interrogatio increpationis: ita in hoc psalmo ponit interrogatio admiratiõis. Prophetaꝛ g̃ in admirationẽ prũpit dicens: Dñe qd multiplicati sũt. Et nota q̃ in primo psalmo egit pha de beatitudine: In scdo de via ad beatitudinẽ: In hoc agit de eo p qꝛ est via ad beatitudinẽ. s. de passione. Et diuidit Ps iste in duas partes. In pma pte ponit ptes oppositas a similitudine pugnantiũ. Scdo finis rei ondit. i. resurrectio: ibi: Ego dormiui ꝛc. Pria pars diuidit i tres partes. In pma agit de psecutorib. In secunda de psona adiuuãtis: ibi: Tu aũt dñe. In tertia de psona pugnãtis: ibi: Uoce mea. In pma aggrauat psecutionẽ inimicorꝛ: Primo ondendo eos esse multos: ibi: Multiplicati sũt. Secundo crudeles: ibi: Qui tribulãt me. Tertio detractores: ibi: Multi insurgũt. Quarto inuitantes ad desperationem: ibi: Multi dicunt ꝛc. Igitur vt prędiximus prophetaꝛ in admirationẽ prorumpens ait: Dñe, de pater. m ¶ Quid multiplicati sũt: p adiũctionem indę. Ps. Multiplicata est supꝛ me iniqtas superborꝛ. ℣ Qui tribulant me

l ¶ Dñe qd multiplicati st ꝛc. Moralit potest exponi de qlibet iusto in tribulatiõe aliq̃ pstituto, ꝛ dicẽte: Dñe: q̃si q̃ solus potes me liberare: m ¶ Quid multiplicati sunt ꝛc. s. motus diuersaꝛ temptationũ. Et vtitur verbis competentib, ꝛ sm pcessũ belli materialis: ꝛ etiã spũalis qꝛ fit in tẽptatione. Primo enim colligit exercit: Scdo aggredit aduersarios. Tertio pugnat, minas inferendo. Ad pmũ ptinet qꝛ dicit: Multiplicati sũt ꝛc. Ad secundũ: Insurgũt. Ad tertiũ: Multi dicũt ꝛc. Sic habet. iiij. Regl. xviij. d. Misit rex assyriorꝛ thartã ꝛ rapsacẽ ꝓ lachis cũ manu valida i hierlm. Ecce collectio exercit. Et sequit ibi quõ aggressi sũt: Dicit enim, q̃ ascenderũt ꝛ venerũt i hierlm: ꝛ steterũt iuxta aqueductũ piscinę supioris. De cõminationib sequit: In q̃ pfidis vt audeas rebellare? Si dixeris in dño deo nro habem fiduciã ꝛc. Ita in bello aię primo colligit exercit malaꝛ cogitationũ: q̃s immittit rex assyriorꝛ. i. diabol. Et sũt i eo pncipes thartã, q̃ iterptat supfluus: ꝛ sigt carnẽ: q̃ nõ pdest qcq̃ꝛ: Job. vj. g. Et rapsaces, q̃ interptat * multũ deosculãs:

Uel sic: l ¶ Dñe qd multiplicati sũt. q. d. hoc est mirũ q̃ mali me psequunt: cũ b sit eis laboriosũ. Hiere. ix. b. Ut inique agerẽt laborauerũt. Itẽ cũ sit eis damnosũ. Ps. Usqꝛ q̃ irruitis in hominẽ, interficitis vniuersi vos. s. ipsos. * Item cũ sit

l ¶ Dñe qd multiplicati sũt ꝛc. Pot aũt tot iste Ps legi in psona ecclię sm Glo. Sz notandũ q̃ ecclia triplicẽ habuit inimicũ, ꝛ q̃rtũ expectat. s. antichristũ. Primo habuit manifestos psecutores i tpe martyrũ. Scdo fraudulẽtos hęreticos. Tertio falsos frẽs. Pria fuit a timore nocturno: Sz

b ℣ ista depulsa est

Tres cause pre disciplina sit apprehenda.

Historia.

Allegorice.

Diuisio ps.

Moraliter.

Alit Moraliter

Mystice. De inimicis ecclesie.

Ps. 118.

Ps. 61.

Ps. 90.

Allegorice. b Qui tribulāt me: Ecce crudelitas. Hiere. xij. b. Facta est hereditas mea quasi leo in silua. c Multi insurgūt aduersū me: detrahentes: ⁊ falsū testimoniū ferētes.
Ps. 26. Matth. xij. b. In beelzebub ⁊c. Ps. Me tradiderūt me ī animas tribulantiū me: qm̄ insurrexerūt ī me testes iniq ⁊c. vt ī me vindicēt velut ī latronē: ⁊ subuertētē legē: ⁊ phibentē tributa dari cesari: et blasphemātē: Luc. xxiij. a. Insurgere: ē advindictā: Consurgere: ad auxiliū: Assurgere ad honorē. d Multi dicūt aiē meę ⁊c. Ut Matth. xxvij. e. Si filius dei es: descende de cruce. Et Luc. xxiij. e. Si tu es rex iudeorū: saluū te fac. Nota q̄ multiplicant mali q̄drupliciter: ⁊ boni q̄drupliciter. Mali multiplicant in numero. Ps. Multiplicati sūt sup capillos capitis mei: qui oderunt me grat. Itē in tpalib⁹. Ps. A fructu frumēti: vini ⁊ olei sui multiplicati sūt. Job. xxj. b. Bos eorū concepit ⁊ nō aborriuit: vacca peperit: ⁊ nō est p̄uata fętu suo: egrediunt q̄si greges paruuli eorū. Itē ī pctō. Ps. Appone iniqtatē sup iniqtatē. Esa. v. e. Ue q̄ trahitis iniqtatē ī funiculis vanitatis. Osee. iiij. a. Homicidiū ⁊ furtū ⁊ adulteriū ⁊c. Itē in supplicio. Ps. Induant sicut diploide cōfusione sua. Esa. vlt. g. Vermis eorū nō morietur ⁊c. Boni multiplicant: nūero. Esa. liiij. a. Lętare sterilis q̄ nō paris: erūpe ⁊ clama q̄ nō parturis: qz plures filij desertę q̄z ei⁹ q̄ habet virū. Itē in tpalib⁹. Cant. ij. b. Lęua ei⁹ sub capite meo ⁊c. Itē ī virtutib⁹. Ps. Ibūt de virtute ī virtutē: donec videbit deus deorū ī sion. In p̄mio. Luc. vj. f. Mensurā bonā ⁊ cōfertā ⁊ coagitatam ⁊c. Esa. lx. a. Tunc videbis ⁊ afflues ⁊c. f Tūc aūt dñe ⁊c. Hic agit de psona adiuuātis. s. dei patris: vt ostēdat tria p q̄ de⁹ pater adiuuat filiū. Primū fuit vnio: ibi: Tu aūt dñe susceptor me⁹ es. i. vnisti diuinitatē humanitati. Ps. Btūs quē elegisti ⁊ assūpsisti. Secūdū fuit lętitia: q̄ christ⁹ hō ī deū lętat: ibi: g Gl̄ia mea. i. Machab. iij. a. Judas ⁊ frēs ei⁹ p̄liabāt p̄lia isrl cū lętitia. Tertiū fuit ptēplatio: in q̄ ptinue fruebat: ibi: h Et exaltās caput meū. i. mentē meā. Hoc aūt ē remediū ptra tribulationes. Prouerb. j. b. Frustra iacit rete añ oculos pennatorū. Ibi Interliñ. Facile laqueos euadit in terris: q̄ oculos habet ī cęlis. Añ Greg⁹ sup p̄ncipiū Job dicit: In alto mentē fixerat: ⁊ iō hostis ad eū irrūpe nō valebat.

Ps. 64.

Ps. 26.

Quadruplex multiplicatio malorum.

Ps. 68.

Ps. 4.

Ps. 68.

Ps. 108.

Quadruplex multiplicatio bonorum.

Mat. 4. d.

Ps. 83.

Ps. 64.

℣ Uoce mea ⁊c.

Moraliter. * a cāti sūt q̄ tribūlāt me: multi b insurgūt aduersū me. c Multi dicūt aiē meę: nō est salus ipsi in deo eius. Tu aūt domine susceptor me⁹ es: gloria mea ⁊ exaltans caput meū.

* multū deosculās: ⁊ sigt mūdū: q̄ illos deosculat q̄b⁹ p̄spera succedūt: sed deosculando tradit vt iudas. Istū exercitū videš ⁊ sentiēs vir pnitēs: timore tact⁹ sapient ad deū refugiēs: dicit: Dñe. d. q. illud. ij. Paral. xx. c. Cū ignoremus q̄d agere debeam⁹: h̄ solū habem⁹ residui: vt ad te nr̄os oculos dirigam⁹. a Multiplicati st: ī cogitatiōe. Et sic: c Multi. i. multiplicati insurgunt aduersū me: ī delectatione. Et d Dicūt aiē meę: nō est sal⁹ ipsi ī deo ei⁹: q̄d fit in feruore temptatiōis: q̄n a deo pcedit q̄d reddit hoiem pusillanimē: ⁊ q̄si desperare eū facit: q̄ nō possit superare eā: Sic in beato Benedicto: q̄ adeo vexatus fuit tēptatiōe carnis: q̄ delibabat redire ad sęculū. Sic ergo: Dñe: multiplicati sūt: insurgūt: dicunt. ⁊c. Sed ad quid: Frustra multiplicati sūt: qz sicut dicit. j. Machab. iij. b. Facile est multos pcludi in manus paucorū: ⁊ nō est differentia in pspectu dei liberare in multis ⁊ in paucis: qz nō in multitudine exercit⁹ victoria belli: s̄ de cęlo fortitudo est. Et p̄ hoc etiā in vanū insurgūt aduersū me. Añ ibidē sequit: Nos vo pugnabimus p aiabus nostris. Ps. Si psurgat aduersum me p̄liū: in hoc ego sperabo. Et ideo frustra dicūt: Nō est salus ⁊c: qz sicut ibidē sequit: Ipse dñs pteret eos ante faciem nostrā. Et ptra hęc tria: f Tu es susceptor me⁹. i. refugiū meū: ne mihi eorū multitudo possit nocere: Sic homini q̄ in loco tuto ⁊ firmo se recipit: nō potest nocere hostium multitudo: Et ideo frustra multi sūt. Iterū: g Tu es gloria mea: dans mihi virtutē ⁊ gloriā debellādi insurgentes aduersū me. Et ideo frustra insurgunt. Iterum: h Tu es exultās caput meū: retribuēs mihi p̄miū p victoria: Et iō frustra dicūt aiē meę: nō est salus ipsi in deo eius.

Ps. 26.

Ps. 64.

Ps. 26.

Ps. 64.

Sequit: ℣ Uoce mea ⁊c.

Alie Moralit.

* Item cū sit inhonestū. Seneca. Quid est ſęuissimū homini: Ipse hō. Et notanť hic tres hostes hois. s. mūd⁹: Añ dicit: a Quid multiplicati sūt. Itē dęmones: de q̄b⁹ dicit: c Multi insurgunt: Multi eīm sūt. Apoc. ix. c. Uigies milies dena milia: audiui numerū eorū. Insurgūt. Job. xix. b. Obsederūt in gyro tabernaculū meū. Insurgūt aūt sine causa. Esa. lij. b. Assur absq̄ vlla causa calūniat⁹ est eū. d Multi dicūt. Per hoc notanť carnis suggestiōes: q̄ dicūt hoī: e Nō est salus ipsi ⁊c. i. nō potes euadere quin cadas in peccatum. De istis dicit: Nulla pestis efficacior ad nocendū q̄z familiaris inimicus. Hi tres hostes salomonis. iij. Regi. xi. Primus fuit adad: q̄ interpretat testis: ⁊ significat mundū: q̄ testis est suę prauitatis. Mau. iij. b. Omnis q̄ viderit te resilit a te. Et Greg⁹. Contēnend⁹ esset mundus iste: etiā si cuncta prospera haberet: Et cū tot aduersitatibus pulsat: cum tot calamitates ingeminat: q̄d aliud q̄z vt nō amet: clamat: Secundus fuit raçon: qui interpretatur mysticus vel sacrās: qui in suo casu mysteriū nobis dedit: vt in sanctitate maneamus: Hic fuit princeps latronū: De quibus Job. xix. b. Simul venerunt latrones eius. i. diaboli: ⁊ fecerunt sibi viā per me. Tertius fuit hieroboam: qui interpretat seru⁹ dijudicandus: ⁊ significat carnē: De qua Prouerb. xxix. c. Qui delicate a pueritia nutrit seruū suum: postea sentiet eum cōtumacē: Et ideo est dijudicandus p disciplinā. Eccl. xxxiij. d. Seruo maliuolo tortura ⁊ compedes: mitte illū in operationem ne vacet. f Tu aūt domine susceptor meus es: vt medicus qui ęgrum suscipit in curam. Ps. Suscipe me fm eloquium tuum ⁊ viuā. Itē vt aduocat⁹ ad defendēdum causam. Esa. xxxviij. c. Domine vim patior responde p me. g Gloria mea: dando strenuitatē pscientię ī p̄nti. ij. Cor. i. c. Gl̄ia nostra hęc est: testimonium pscientię nr̄ę. h Et exaltans caput meū: dando gloriam in futuro.

Ps. 118.

Ps. 41.

Ps. 17.

* Uoce mea: nō

Dyslice.

* ista depulsa est ī patientia martyrū. Secuta est alia: quę fuit: a sagitta volante ī die: Et hęc remota est in sapiētia sanctorū: Augustini: Hieronymi: Hilarij ⁊ cęterorū. Et secuta ē tertia. s. falsorū fratrū: q̄ est: a negocio perambulante in tenebris: Et hęc est peior alijs. Añ de ea dicit Esa. xxxviij. d. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Quarta persecutio conflabitur ex his tribus. Hęc erit a dęmonio meridiano. Dicit q̄ ecclesia: a Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me. s. tyranni: heretici: Et pręter hos multiplicatos: c Multi insurgunt aduersū me. s. falsi fratres. d Multi dicunt animę meę: nō est salus ipsi in deo eius. Añ alibi: Dum dicunt mihi per singulos dies: vbi est deus tuus. Infideles dicunt voce: sed falsi fratres opere: q̄d peius est. Sed contra tales vnicū est remediū: dicere q̄d sequit: f Tu aūt domine susceptor me⁹ es. Añ alibi: Misit de summo et assumpsit me. Primo suscepit per causam: quando naturā nostram assumpsit. Secundo per effectum. s. in baptismo: quando de filijs irę facti sumus filij regni. Tertio fracto pacto baptismi: suscipit p pnitētiam ad pfectum. Quarto suscipiet ad perfectum in gloriā. Job. xiiij. a. Accipiā vos ad meipsū. Et vere es susceptor me⁹: quia et g Gloria mea. Añ Gal. vj. d. Mihi absit gloriari nisi in cruce dominii nostri iesu christi.

h Et exaltans caput meum: id est christum: qui est caput ecclesię. Uel caput: id est mentem ⁊ rationem: more natantis in aqua: Ecclesia enim est arcturus: qui semp vergitur: sed non ĩmergitur. Hęc est nauicula petri: fluctuans inter procellas: sed non submergitur. Et quia exaltauit:

℣ Uoce mea: quātū

Allegorice. a ¶ Voce mea ꝛc. Hic agit de ꝑsona pugnãt⁄: cui⁹ pugna ozo est. Et oñdit ozonẽ suã eẽ discretã cũ dicit: Voce. Vox eñ hoim est/nõ irrõnaliũ aãaliũ. Itẽ oñdit eã esse liberã/cũ dicit: Mea. Et rectã: cũ dicit: Ad dñm. Et deuotã/cũ dicit: Clamaui. Itẽ fructuosã/cũ dicit: Et exaudiuit me.

Quatio ꝗs debeat esse. Debet eñ oratio esse discreta: sicut patet ꝑ hoc qõ dicit Amos. v.g. Aufer a me tumultũ carminũ tuoꝝ. Itẽ libera. Greg⁹. Il la vox deum in tribulatione nõ inuenit/q̃ eum in ꝓspitate contẽpsit. Itẽ directa. Ps.140. Ps.17. Ps. Dirigat oratio mea sicut incensũ in ꝓspectu tuo. Itẽ deuota. Ps. Clamor meus in ꝓspectu ei⁹ introiuit in aures eius. †Aug⁹. Qui indeuotus orat/iudiciũ sibi postulat. Hic aũt clamor potius fit corde q̃ ore. Clamor tñ oris valet ad pigritiã excutiẽdã ꝛ ad exemplum: Uñ ꝛ dñs in passione voce magna clamauit: Heli/heli ꝛc. Matth. xxvij. f. Heb. v. b. In diebus carnis suę preces supplicationesq̃ ad deũ cũ clamore valido ꝛ lachrymis offerens: exauditus est pro sua reuerentia. Talis eñ oratio meretur exaudiri. Unde subdit:

Al. †Auctoritas.

a Vocẽ mea ad dõminũ clamaui: ꝛ exaũdiuit me de mõte sancto suo. Egõ dormiui ꝛ ꝛ sopõratus sũ/ꝛ exũrrexi: qz dñs sũscepit me. Non timebo milia ppli circũdantꝫ

d ¶ Et exaudiuit me de monte sancto suo. i. de meipso: qui sum mons in vertice montiũ. Esa. ij. a. Christ⁹ eñ de⁹ exaudiuit se hoiez. Al': De monte sctõ suo. i. de iusticia sua: fm Glo. Itẽ: De monte sctõ suo. i. de misericordia/quę dicit mons: qz misericordia omnes virtutes excedit. Et nota q̃ christus dicit mons: vt hic: Et Dañ. ij. g. lapis excisus de monte sine manibus. Item virtutes dicuntur montes. Luc⁄. j. d. Exurgens maria abijt in montana. Itẽ apostoli. Ps. Leuaui oculos meos in montes. Et alibi: Fundamenta ei⁹ in montib⁹ sanctis. Itẽ montes dicuntur dęmones. ij. Reg⁄. j. d. Montes gelboe: nec ros nec pluuia veniãt super vos: quia de cętero ros gratię sup ipsos non descendet. Item montes dicuntur superbi. Ps. Montes sicut cęra fluxerũt a facie domini. Item ꝛ hereticí. Ps. Inter medium montium pertransibũt aquę. Item duo testamenta dicuntur montes. Zach. vj. a. Ecce quattuor q̃drigę egredientes de medio duorum montium. Item nota q̃ clamor quandoq̃ dicit vox oris tñ. iij. Reg⁄. xviij. e. dixit helias sacerdotib⁹ baal: Clamate voce maiore ꝛc. Quãdoq̃ intentio cordis: quo susanna tacens clamabat: Dañ. xiij. e. Quandoq̃ clamor/dicitur causa clamoris. Gen. iiij. b. Vox sanguinis fratr⁄ tui clamat ad me de terra. Et Gen. xviij. c. Clamor sodomorum ꝛ gomorręorum multiplicatus est.

Ps.140. Ps.17. Al. †Auctoritas. Multiplex accepcio montis. Ps.120. Ps.86. Ps.96. Ps.103. Clamor ꝗd dicatur.

Alit Moralit. * a ¶ Voce mea: non aliena tñ. Contra quosdam qui semper petunt orationes aliorum/ꝛ ipsi nec orant nec faciunt/quare impetrare aliquid mereantur: Similes illis qui noluerunt venire ad nuptias: sed dicebant: Rogo te habe me excusatum: Luc⁄. xiiij. d. Similiter contra quosdam qui nunq̃ voce sua clamant in ecclesia sua: sed tñ voce vicaria. b ¶ Ad dominũ: qui omnia potest dare. In hoc notatur fides: in qua oratio debet fundari. Jacob. j. a. Postulet in fide nihil hęsitans. c ¶ Clamaui. In hoc notatur feruor/ex quo debet procedere oratio. Sic clamabat moyses tacens: Exo. xiiij. d. quando dictũ est ei: Quid clamas ad me? Et susanna/Dañ. xiij. e. sicut dicitur in Glo. Et talem orationem exaudit domin⁹: Unde subdit: ¶ Et dominus exaudiuit me ꝛc. Sequitur. e ¶ Ego dormiui: somno passionis. i. mortuus fui. Et dicitur mors christi q̃ somnũ dicit. Hiere. xxxj. e. Quasi de somno suscitatus/ꝛ somnus meus dulcis fuit mihi: quia placuit mihi passio. Similiter mors sanctoꝝ: Job. xj. b. somnus dicitur: Et sicut homo post somnũ melior ꝛ fortior surgit: sic christus post mortem meliorat fm humanitatem/ꝛ glorificatus surrexit. Et hęc dormitio dñi significata est Gen. ij. d. quãdo dormiuit adam: ꝛ de latere dormientis formata est eua. Sic ꝛ christo dormiente in morte: de latere eius formatio ecclesię exiuit. s. sacramenta. Item hoc significatũ est Gen. xxviij. c. in dormitione iacob. Postea ostendit premissa mortis eius. Primum fuit in sepulchro: de quo subdit: f ¶ Et soporatus sum: in corde terrę: Al' fm aliam litterã: Somnum cępi. Secundũ fuit in resurrectione: de q̃ dicit: g ¶ Et exurrexi/tertia die. Ps. Tu cognouisti sessionẽ meã: et resurrectionẽ meẽ. Tertiũ fuit ĩmortalitas: d q̃ sequit: h ¶ Quia dñs suscepit me: quasi merito surrexi: Quia dñs/pĩ/suscepit me: i eãdẽ gloriã. Ps. Suscipe seruũ tuũ in bonũ: Hoc fuit ĩ ascensione. Christ⁹ dormitauit aũ passionẽ: dormiuit ĩ passiõe: euigilauit ĩ resurrectiõe: ꝛ sp vigilabit. Hiere. j. c. Virgã vigilantẽ ego video. Et qz dñs suscepit me: i ¶ Nõ timebo. Hic notat q̃rtũ p̃miũ passiõis. s. ĩmunitas ab hostib⁹: Et h̃ est: Nõ timebo/de cętero: k ¶ Milia ppli circũdãtꝫ me: ✠ pendentẽ in cruce.

Al. †sonũ cepi. Ps.118.

Moraliter. e ¶ Ego dormiui ꝛc. Moraliter potest exponi de contẽplatiuis. Ego dormiui/in contemplatione: in qua sensus ligantur/ꝛ ab actibus suis suspendunt. Cant⁄. v. a. Ego dormio ꝛ cor meum vigilat. f ¶ Et soporat⁹ sum. i. detentus in contemplatione: Multi dormiunt qui nõ soporant: sed statim euolat cõtemplatio. Dañ. ij. a. Vidit nabuchodonosor somniũ: ꝛ somniũ ei⁹ fugit ab eo. Sed soporatur/qui in ea detinet: ꝛ qñ euigilat cito reobdormit. Detineri ꝛ soporari volebat sponsam sponsus/dicens Cant⁄. viij. a. Adiuro vos filię hierusalẽ/ne suscitetis neq̃ euigilare faciatis dilectam donec ipsa velit. Duo autẽ sunt genera contemplationis. Primum est circa humanitatem christi: vt circa incarnationem/passionem/ꝛ huiusmodi. Secundũ est circa diuinitatem. De primo dictum est: Ego dormiui ꝛc. De secundo sequitur: g ¶ Et exurrexi/ad diuinitatem. s. contẽplandã: Ad hoc eñ oportet q̃ aĩa exurgat/ꝛ supra se ascendat. Threñ. iij. d. Leuauit se supra se: in mentis excessu: Qõ fit cum affectus ad id aspirat: ꝛ id odorat ꝛ prędegustat/qõ ratio comprehendere non potest. Et hoc non potest homo nisi dominus trahat eum. Cant⁄. j. a. Trahe me post te. Unde sequitur: h ¶ Quia dñs suscepit me. De hac duplici contemplatione/Cant⁄. viij. a. Lęua eius. i. illa quę circa humanitatẽ facta sunt: sub capite meo/quasi puluinar: ꝛ dextera illi⁹. i. diuinitas: amplexabitur me/trahendo ad superiora. Et tunc i ¶ Nõ timebo ꝛc. In ꝓtemplatione eñ q̃si ✠ in turre habitat

Duo genera cõtemplationis. Ps.79. Ps.67. Ecc̃j.22.b.

Alit Moralit. e ¶ Ego dormiui. Al' alit Moralit: vt in p̃missis verbis notet simul contẽplatio ꝛ actio. Ego dormiui et soporatus sũ: in ꝓtemplatiõe: vt dictũ est. g ¶ Et exurrexi: ad actionẽ. Cant⁄. viij. d. Egrediamur ĩ agrũ/ꝛ cõmoremur ĩ villis: mane surgam⁹ ad vineas. Et hoc feci: h ¶ Quia dñs suscepit me: in curã: Uñ in p̃dicta auctoritate Cant⁄. sequit: Ibi dabo tibi vbera mea. Et ꝓpt̃ hoc: i ¶ Nõ timebo milia ppli circudantꝫ me: Uñ eñ egreditur hõ ad ✠ actiuã: tunc

Mystice. a ¶ Voce mea: q̃tũ ad meipsũ: c ¶ Clamaui: q̃tũ ad ꝓximũ. d ¶ Et ita exaudiuit me de mõte sctõ suo. i. de christo vl' ō sua iusticia. Et q̃re sit ei clamãdũ/subiũgit dicẽs: e ¶ Ego dormiui: peccãdo: f ¶ Et soporat⁹ sũ: cõtẽnendo: g ¶ Et exurrexi: p̃ grãz. h ¶ Quia dñs suscepit me: p̃ pęnitentiã. Et nota q̃ est somn⁹ naturę: somn⁹ culpę: somn⁹ grãę: somn⁹ glię. Somn⁹ naturę/cõmunis est nobis cũ brutꝫ: De q̃ ōr: Plus vigila sp: ne somno dedit⁹ esto. Et iste potest esse somn⁹ culpę/si modũ excedat. De somno culpę dicit: Dormierũt somnũ suũ: ꝛ nihil inuenerũt oẽs viri diuitiaꝝ ĩ manib⁹ suis. Apl's. j. Thessal'. v. b. Qui dormiũt nocte dormiũt. De somno grãę/Cant⁄. v. a. Ego dormio et cor meũ vigilat. Et ĩ Ps. Si dormiat⁄ ĩter medios cleros. De sõno glię/ōr Act⁄. vij. g. q̃ stephan⁹ obdormiuit ĩ dño. Et: Hodicum ploraꝝ mortuum tuũ: qz dormit in dño. Sequit: i ¶ Nõ timebo milia ppli ꝛc. Continuatio: quia

Dyslice. De somno multiplici.

✠ dñs suscepit me.

Allegorice pēdentē ī cruce. Thren.iij.a. Edificauit ī gyro meo / ⁊ circūdabit me felle ⁊ labore. Sz qz hēc oia habuit christ⁹ a deo: ideo orat p istl: ⁊ maxime p resurrectiōe/subdēs: a Exurge dñe. i. fac me exurgere a morte. Quod plani⁹ exponit: b Saluū me fac deus meus: scz a morte suscitando.

Ps.15. Ps. Nō derelinques aiaz meā ī infernū: nec dabis sctm tuum videre corruptionem. i. putrefactionē. Sz qm nō ē pfecta liberatio / nisi pfundant inimici: ⁊ exaltent amici: Ideo postmodum ondit duplicē pfusionē inimicorū. Prima est p captiuitatē: De q dicit: c Qm tu pcussisti. Cōtinuatio: Nō timebo milia ppli ⁊c. Qm tu pcussisti/p titū ⁊ vespasianū. d Oēs aduersātes mihi sine cā. s. iudeos. Vl/ Percussisti: in psenti ī aia: in futuro in aia ⁊ corpe. Scda pfusio est p oppsionē cordis: De q subdit: e Dētes pctōr ⁊triuisti. i. maledicā ⁊ba eor ī irritū deduxisti: qd magna pfusio fuit eis. Vl/ Dētes pctōrū ⁊triuisti: incisiuos. s. pncipes: vt herodē/pilatū/⁊ caiphā ⁊ alios. Mota q dentes dicunt pncipes malor: vt hic. Itē raptores dicunt dētes. Job. xxix. c. Cōterebā molas iniq: ⁊ de dētib⁹ illor auferebā pdā. Et hi sūt dētes icisiui / q pdā capiūt: Molares/sūt psentiētes raptorib⁹: qui captā comedūt. Itē dētes dicunt detractores.

Ps.56. Ps. Dentes eor arma ⁊ sagittę. Itē dentes dicunt expositores sacrę scpturę. Cant. iiij.a. Dentes tui sicē greges tonsarū: q ascenderūt de lauacro. f Dñi ē sal⁹ ⁊c. Dore psalmor q agūt de passiōe/icepit a tristicia / ⁊ terminat ī lęticia. Cōtinuatio: Nō sūt timēdi pctores: qz dñi est sal⁹: nō illorū. g Et sup pplm tuū: O dñe ē/vel sit supple h Benedictio tua. s. dextrę: q grę ī pnti/⁊ glię ī futuro: Et ē h metaplasm⁹/mutatio pnonę: qd sępe fit ī psalmis.

Dentes dicunt multipliciter.

Moraliter. * in turre hītat hō. Job. xvij.a. Liba me dñe ⁊ pone me iuxta te ⁊c. Et vt s. dictū ē: Frustra iacit rętę añ oc̄los pennatū: Prouerb. j.b. Nō timebo g milia ppli circūdātis me. s. tēptationū/delectationū/⁊ hmōi: qz gustato spū/ī ptēplatiōe: desipit ois caro. Et vt ī eo pficiā: a Exurge dñe. i. exurgere me fac. Et ita: b Saluū me fac: in psenti a culpa: in futuro a pęna.

Alit Moralit. * actiuā: tūc isurgūt tēptatiōes. Vñ dr Gen. xix.b. q illi mali hoies circūibāt ostiū loth: Tñ ęztūcūcz pfidat hō: debet dñz rogare/alioqn psuptio eēt. Vñ sbdit: a Exurge dñe saluū me fac de⁹ me⁹. Et subiūgit tria q debem⁹ facere in oīone sua. Primū ē grarū actio: ibi: c Qm tu pcussisti oēs aduersantes mihi sine cā ⁊c. Secūdū est nō psumere de suis viribus: ⁊ potⁿ despare: Qd notat ibi: f Dñi est salus: nō hois. Tertiū est/spare ī dño: Qd notat ibi: g Et sup pplm tuū bñdictio tua: Quasi nō derelinquis sperātes ī te. Sic orauit iosaphat. ij. Paral. xx. b. dicēs: Nōne tu de⁹ nr̄ iterfecisti oēs hītatores terrę huⁿ coram pplo tuo isrl: ⁊ dedisti eam semini abrae ⁊c/ Ecce pmū. De secundo subdit: In nobis qdē nō est tanta fortitudo/vt possimus huic multitudini resistere/q ruit sup nos. De tertio addit: Sz cū ignorem⁹ qd agere debeam⁹: h solū habemus residui/vt ad te nr̄os oculos dirigam⁹.

Tria q debem⁹ facere in oīone

Mystice. * dñs suscepit me: g/nō timebo milia ppli circūdantl me. i. psecutor/hereticor/falsor fratrū. a Exurge dñe. i. fac me exurgere a vitijs. b Saluū me fac de⁹ me⁹/ne psētiā ill. Et h facies: c Qm tu pcussisti oēs aduersātes mihi sine cā: tyrānos/hęreticos. e Dētes pctōrū ⁊triuisti. i. pncipes eor: Quosdā p pęnitētiā: qdā p punitionē: vt herodē/caiphā/⁊ alios. Isti ⁊terunt: Sz f Dñi est salus. Et hoc cantet eccl'ia et orat: vt sit supple g Super populū tuū benedictio tua: gratię ī psenti: ⁊ glorię in futuro. Expositio Ps. IIII.

Mystice.

Cum inuocarem exaudiuit ⁊c. Titulus: In finem Ps. cantici dauid. Istud ad litterā exponit de dauid: sed melius est vt mystice exponat.

Finis dicit.
- Consumptio: vt cū dicit: Finita est candela.
- Consūmatio: vt cū dicit: Finita est domus.
- Christus. Ps. Ofnis psūmationis vidi finē.
- Plenitudo tpis. Gal. iiij.a. Cū venit plenitudo tēporis: misit de⁹ filiū suū factum ex muliere.

Ps.118.

Tituli sensus ē h. Ps iste dirigēs nos ī finē. i. christū/q est finis ī psenti ad iusticiā: i futuro ad glriaz ē ps cāticī: Quasi p⁹ mētl lęticiā/iuitat nos ad bonā opationē: Et ē p/prie psalm⁹/musici instrumēti son⁹: Canticū ⁊o humanę vocl son⁹. Qñ igit sicut dicit Glo. cantabat illo musico instrumento ante arcā dñi: qñcz pcinebat psalmus trm: et qñcz pcinebat psalmus ⁊ sequebat canticū: ⁊ tunc dicebat canticū psalmi: vt per genitiuū intelligat pręcedens: qñcz fiebat econuerso: ⁊ tunc dicebat psalmus cantici. s. consecutiuus. Et hoc totū mysticū est: Qñcz em in iustis pcedit bona operatio: ⁊ sequit mentl lęticia: qñcz econuerso. Qd facere in psalmis sępe instruimur: vt in hoc: Quia pmo agit de mentl lęticia: Secūdo de operatione bona: ibi. s. Sacrificate sacrificiū. Qz seqtur aliqñ lęticia mentis bonā operationē: habet ex Ps. In custodiendis illis retributio multa. Qz bona operatio sequatur: dicit Greg⁹: Amor dei magna operat si est: si aūt renuit operari/amor nō est. Inuitās ergo nos ꝓpheta ad pdicta duo/dicit: Cū inuocarē ⁊c. Supra instruxit nos ꝓpheta in fide: Sz qz vt dicit Jacob. ij.d. Fides sine operib⁹ mortua est: Ideo in hoc psalmo inuitat nos ad operandū. Et est psalmus iste tripertitus. In prima parte inuitat nos ꝓpheta ad lęticiā mentis: ibi: Cū innocarē. In secūda ad bene agere siue itelligere: ibi: Et scitote. In tertia ad bonā operationē: ibi: Sacrificate. Agens ergo de lęticia spirituali/quę psistit in cultu dei: redarguit idolatras: ⁊ inuitat nos ad colendū deū. Et hoc multis de causis est faciendū. Prima est: qz facilis ē ad idulgēdū: Vñ dicit: Cū inuocarē exaudiuit me. Scda est: qz est facilis ad dandū: ibi: Deus iusticię meę: supple dator. Tertia/qz est facilis ad ptegendū: ibi: In tribulatione dilatasti mihi. i. liberasti me. Dicit ergo: i Cū inuocarē. i. intus habitū per gratiā: ad amplius habendū vocarē. Quidā eū vocant nec intus habitū nec habendū: vt fures ⁊ peccatores: q eū orāt vt habeāt facultatē explēdi nequitias suas. Alij eū vocāt nō intus habitū/sed habendū: vt quidā qui sub deo peccant/et tñ a pęs lachrymis nō recedūt. Nec dico q per merita talium gratia infundat eis: sed p aliorū/qui iā intus deū habēt. De quibus Joel. ij.g. Omis quicūcz inuocauerit nomen dñi/salu⁹ erit. Hic notat vt dixim⁹ / q dñs facilis est ad indulgendū. Esa. lxv.d. Antecz clamēt ego exaudiā. Ps. Aures eius in pręces eorū. Sed nota q illos exaudit qui inuocant. i. intus vocant: vt diximus: quidā em extra vocant dominū/qui vocant eū pro temporalibus: Et tales nō exaudit dominus: quia non petunt ad salutē. Osee. v.b. In gregibus suis ⁊ in armentis suis vadent ad quęrendū dñm ⁊ nō inuenięt. Et ideo debem⁹ inuocare. i. interⁿ vocare. s. p spiritualib⁹. Job. xvi.e. Petite ⁊ accipietis/vt gaudiū vestrū sit plenū. k Exaudiuit. i. ex meritl audiuit: vl extra merita/vl ad exitū audiuit: vel ex petitū audiuit: vt Zacharia Luce. j.a. cui dat⁹ est filius. Et de salomone: cui datę sūt diuitię ⁊ glorią. Et nota q exaudiuit deus quosdā quantū ad votum trm: vt dęmones. Matth. viij.d. Mitte nos in porcos. Quosdā quantū ad votum ⁊ meritū/ et non quantū ad exitū: vt sanctos patres petentes vitā ęternam: quos exaudiebat quantum ad votū ⁊ meritum: quia concedebat eis/et in limbo ponebat eos: sed non quātū ad exitū: quia non statim euolare poterant. Quosdā quantū ad votum et meritū/ et exitum/vt modernos iustos/qui statim euolant.

Ps.118.

Quare debemus colere deum.

Qualit de⁹ uersimode inuocetur.

Ps.33.

Diuersimode deus exaudit orantes.

3. Regl. 3.b

Deus iusticię meę.